

Dret Civil II

2015/2016

Codi: 102240

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	OB	2	1

Professor de contacte

Nom: Sandra Camacho Clavijo

Correu electrònic: Sandra.Camacho@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Equip docent

MARIA DEL CARMEN Gete-Alonso Calera

Susana Navas Navarro

Javier Pou de Avilés Sans

Angel Serrano de Nicolas

María Carmen Núñez Zorrilla

Prerequisits

Per a un bon seguiment del curs de Dret civil II és necessari un bon coneixement de les bases del Dret romà i del Dret civil I. Pertinent també és el correcte ús de la terminologia jurídica.

Objectius

Dret civil II és una assignatura que s'imparteix al primer quadrimestre del segon any. Es tracta d'una assignatura que serveix per tal que l'alumne adquireixi nocions bàsiques en seu de dret d'obligacions, per tant, és una matèria essencial dins del Grau. Així, el Dret civil II té la utilitat acadèmica d'obrir els conceptes generals en dret d'obligacions que després seran desenvolupats en les diverses assignatures a càrrec de la unitat de Dret civil i especialment en les assignatures optatives proposades per aquesta unitat. En aquest sentit, el Dret civil II és la base a partir de la qual es desenvoluparà, d'una banda, els Drets civils III i IV i, d'altra banda, les assignatures optatives: Dret de família, Dret de successions, Dret de menors, Responsabilitat civil, Dret del consum. A més a més, aquesta aportació formativa tindrà una incidència molt important en altres assignatures del Grau.

El Dret civil II pretén de l'estudiant l'assoliment de diversos objectius entre els quals destaquen particularment:

- Identificar l'objecte, les fonts i els conceptes fonamentals del dret d'obligacions.
- Diferenciar entre les diverses relacions jurídiques en l'àmbit del Dret civil patrimonial.
- Comprendre els elements bàsics del Dret d'obligacions.

Competències

- Analitzar adequadament les qüestions vinculades amb la igualtat entre homes i dones.
- Buscar, interpretar i aplicar normes jurídiques, argumentant cada un d'aquests assumptes.
- Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
- Contextualitzar les diferents formes de creació del dret en la seva evolució històrica i en la seva realitat actual.
- Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
- Demostrar que es té una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i el desenvolupament de la dialèctica jurídica.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Identificar els conflictes d'interessos subjacents en litigis i casos reals.
- Incorporar els mecanismes necessaris per conèixer, valorar i aplicar les reformes legislatives així com per seguir els canvis que es produeixen en una determinada matèria.
- Planificar i organitzar: gestió del temps, dels recursos, etc.
- Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictamens.
- Ser capaç de generar coneixements, tenir iniciativa i creativitat, innovar i aportar noves idees.
- Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els conceptes fonamentals del dret civil.
2. Analitzar les institucions pròpies del dret patrimonial.
3. Aplicar els conceptes de manera transversal en les diverses matèries que compreses en el dret civil a partir de la jurisprudència emanada dels diferents òrgans jurisdiccionals.
4. Aplicar els coneixements adquirits en l'elaboració de documents que reflecteixin determinats interessos jurídics.
5. Aplicar estratègies comunicatives per identificar i exposar conflictes de caràcter jurídic en els diversos àmbits del dret civil, civil familiar, de successions, de consum, de menors, de responsabilitat civil.
6. Aplicar estratègies per a produir textos escrits i orals en els diversos àmbits del dret civil.
7. Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
8. Contextualitzar les formes de creació del dret en l'àmbit patrimonial.
9. Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
10. Definir els conceptes europeus i internacionals en matèria d'igualtat.
11. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
12. Distingir el context sociojurídic de les diverses institucions civils.
13. Elaborar informes sobre els nous canvis legals.
14. Exposar oralment, amb un discurs crític, les reformes de les institucions civils.
15. Identificar els conflictes d'interessos que pretén resoldre el legislador quan elabora normes civils.
16. Interpretar críticament els fonaments del dret civil.
17. Planificar i organitzar: gestió del temps, dels recursos, etc.
18. Produir textos orals en els diversos àmbits del dret civil, en què es demostrin capacitats comunicatives específiques.
19. Produir textos orals i escrits en els quals sigui present el discurs igualitari.
20. Produir textos orals i escrits exposant punts de vista propis que incideixin en les institucions juridicocivils.
21. Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictamens.
22. Redactar textos escrits (contractes, testaments).
23. Resoldre interferències entre els diferents interessos en conflicte presents en les normes civils.
24. Ser capaç de generar coneixements, tenir iniciativa i creativitat, innovar i aportar noves idees.
25. Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Continguts

TEMA 1. LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA: FONTS I CONTINGUT

1. Conceptes previs:

1.1. La relació jurídica. Concepte, estructura i classes

1.2. El dret subjectiu. Concepte. Estructura i classes. El Dret (civil) patrimonial

2. La relació obligatòria:

2.1. Concepte. Precisions terminològiques i jurídiques

2.2. Deute i la responsabilitat.

2.3. Àmbit geogràfic i temporal de l'obligació

2.3.1. Lloc de constitució de l'obligació

2.3.2. Obligacions instantànies, de tracte continu i de tracte successiu

3. Les fonts de les obligacions:

3.1. Les enumerades en el Codi Civil

3.2. La declaració de voluntat unilateral com a font d'obligacions

4. Contingut de la relació obligatòria:

4.1. La posició creditora. El dret de crèdit

4.2. La posició deutora. El deure de prestació i la diligència del bon pare de família, el comerciant ordenat, el bon administrador, l'expert professional

TEMA 2. L'OBJECTE I CLASSES D'OBLIGACIONS

1. L'objecte del dret. Els béns. El patrimoni

1.1. Concepte de "bé" i distinció de "cosa"

1.2. La classificació legal dels béns: mobles i immobles

1.3. Les universalitats

1.4. Fruits, despeses i millores

1.5. El Patrimoni i l'autonomia de la voluntat

2. Objecte de la relació obligatòria: la prestació. Requisits.

3. Classes d'obligacions segons l'objecte de la prestació:

3.1. Obligacions de donar

3.1.1. Designació de l'objecte de la prestació: obligacions específiques i obligacions determinades per la seva pertinença a un gènere

3.1.2. Variants de l'obligació de donar

3.2. Obligacions de fer

3.3. Obligacions de no fer

4. Classes d'obligacions segons la configuració de la prestació:

4.1. Obligació alternativa:

4.1.1. Concepte. La seva diferència de les obligacions "conjunes"

4.1.2. Règim jurídic

4.2. Obligació facultativa.

4.2.1. Concepte

4.2.2. Règim jurídic

TEMA 3. LES OBLIGACIONS DE DINER I ELS MERCATS FINANCERS

1. Concepte econòmic i jurídic del diner Caràcters

2. Classes d'obligacions de diner

3. El principi nominalista. Mesures correctores. La clàusula "*rebus sic stantibus*" en la jurisprudència del Tribunal Suprem

4. Els mercats financers. Concepte. Classes. Regulació

5. Serveis i operacions de pagament. Breu referència a la Llei 16/2009, de 13 de novembre de serveis de pagament

6. Les targetes de crèdit:

6.1. Concepte i funcions

6.2. Classes de targetes

6.3. Estructura jurídica:

6.3.1. Targeta de crèdit i de dèbit

6.3.2. Targeta de compra

7 El diner electrònic:

7.1. Concepte legal i natura jurídica del diner electrònic

7.2. Emissió i emmagatzament del diner electrònic

7.3 Signatura electrònica. Criptografia asimètrica. Funció hash

7.4. Entitat de diner electrònic. Règim jurídic

8. L'obligació d'interessos

8.1. Caracterització

8.2. Classes d'interessos. Interessos usuraris

8.3 Règim jurídic del CC

8.4 Anatocisme

TEMA 4. LA UNITAT I PLURALITAT DE VINCLES

1. Obligacions unilaterals, bilaterals perfectes i imperfectes, obligacions plurilaterals

2. Obligacions principals i accessòries:

2.1. Caracterització

2.2. L'obligació penal. Concepte. Classes. Règim jurídic

3. Obligacions principals i subsidiàries:

3.1. Caracterització

3.2. La fiança:

3.2.1. Concepte La sotafiança

3.2.2. Les relacions jurídiques involucrades

3.2.2.1. La relació obligatòria de fiança o obligació fideiussòria

A. Límit i extensió de la fiança

B. Exigibilitat de la fiança. El benefici d'excussió

C. Excepcions oposables pel fiador

3.2.2.2. Relacions jurídiques entre deutor i fiador

A. Cobertura del fiador enfront del deutor

B. Reemborsament del fiador enfront del deutor

C. Excepcions oposables pel deutor al fiador

3.2.3. Subjectes. Capacitat

3.2.4. Cofiança El benefici de divisió

3.2.5. Extinció de la fiança

3.2.5.1. Plantejament general

3.2.5.2. Causes d'extinció de l'obligació principal

3.2.5.3. Causes generals d'extinció de les obligacions

4. Obligacions recíproques o sinal·lagmàtiques:

4.1. Concepte i règim jurídic: la mora i els riscos

4.2. La facultat resolutòria: l'art. 1124 CC

TEMA 5. LES CIRCUMSTÀNCIES DE L'OBLIGACIÓ: TERMINI, CONDICIÓ I MODE

1. L'obligació a termini.

1.1. Concepte, caracterització i classes de termini

1.2. Fixació i determinació del termini

1.3. Règim jurídic

1.3.1. Termini inicial. Pagament anticipat i venciment anticipat

1.3.2. Termini final

2. L'obligació condicional:

2.1. Concepte i classes

2.2. Règim jurídic

2.2.1. Fase de pendència de la condició suspensiva i resolutòria. Efectes

3.2.2. Fase de compliment i incompliment de la condició suspensiva i resolutòria. Efectes

4. L'obligació modal: règim jurídic i efectes

TEMA 6. EL PAGAMENT O COMPLIMENT DE L'OBLIGACIÓ

1. El pagament o compliment:

1.1. Concepte.Funcions

1.2. Requisits objectius. El principi de pagament "exacte"

1.3. Requisits subjectius.

1.3.1. El *solvens*. El pagament de tercer

1.3.1.1.El deutor

1.3.1.2. El tercer

1.3.2. El *accipiens* pagament a persona distinta del creditor

1.3.2.1.El creditor

1.3.2.2.Accipiens diferent del creditor

1.4. Requisits de temps i espai del compliment

1.5. Despeses

2. Les arres

3. La imputació de pagaments

3.1. Concepte i requisits

3.2. Criteris

4. El cobrament de l'indegut

4.1. Concepte i requisits

4.2. Règim jurídic: l'acció de restitució, la prova

TEMA 7. ELS SUBROGATS O SUBSTITUTIVS DEL COMPLIMENT

1.Introducció

2. La dació en pagament:

2.1. Concepte, requisits i natura jurídica

2.2. Efectes jurídics

2.3. La dació en pagament i el procés d'execució hipotecària

3. El pagament per cessió de béns als creditors:

3.1. Concepte i natura jurídica

3.2. Règim. Cessió de béns i concurs de creditors

4. L'ofertament de pagament i la consignació:

4.1. Ofertament de pagament. Concepte

4.2. Pagament per consignació

4.2.1. Concepte i requisits

4.2.2. Efectes de la consignació

5. La compensació:

5.1. Concepte, requisits i classes

5.2. Efectes jurídics

TEMA 8. INFRACCIÓ OBLIGACIONAL I INCOMPLIMENT. REFERÈNCIA A LA "FALTA DE CONFORMITAT"

1. Infracció obligacional "fàctica" i "jurídica":

1.1. La noció legal de "contravención al tenor de la obligación" en el Codi civil espanyol

1.2. "Falta de conformitat" i "incompliment" en el Dret internacional i europeu:

1.2.1. Convenció de Viena sobre la compravenda internacional de mercaderies

1.2.2. Directiva 1999/44/CE, del Parlament europeu i del Consell, de 25 de maig de 1999, sobre determinats aspectes de la venda i les garanties dels béns de consum;

1.2.3. Soft Law internacional i europeu

1.3. La "falta de conformitat" en el Dret espanyol

1.4. Prestació defectuosa i incompliment ("*aliud pro alio*") en la jurisprudència del TS

1.5. La mora del deutor:

1.5.1. Concepte i requisits

1.5.2. La mora en les obligacions sinalagmàtiques

1.5.3. Efectes jurídics

1.5.4. Cessament de la situació de mora

1.5.5. La Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la que s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials

2. La lesió del dret de crèdit per un tercer:

2.1. Supòsits

2.2. Conseqüències jurídiques

3. La mora del creditor:

3.1. Concepte i requisits

3.2. Efectes jurídics

4. Supòsits que tradicionalment s'han considerat incompliment:

4.1. Voluntat deliberadament rebel al compliment. La doctrina del TS al respecte

4.2. Frustració del fi del negoci

4.3 Impossibilitat sobrevinguda. Remissió

TEMA 9. RESPONSABILITAT DEL DEUTOR I PROTECCIÓ DEL DRET DE CRÈDIT

1. La responsabilitat "contractual":

1.1. Responsabilitat contractual i extracontractual

1.2. Criteris d'imputació: culpa i dol

1.3. Exoneració de la responsabilitat: cas fortuït i força major

1.4. Execució forçosa: en forma específica i per equivalent

1.5. Indemnització dels danys:

1.5.1. Tipus de danys. El dany moral derivat de l'incompliment de l'obligació.

1.5.2. Indemnització en cas d'obligacions pecuniàries. Els interessos moratoris

1.5.3. Formes de satisfacció de l'indemnització

1.5.4. Clàusules d'exoneració i d'aggravació de la responsabilitat

2. Protecció del consumidor o del usuari en cas de falta de conformitat:

2.1. Remeis en cas de falta de conformitat:

2.1.1. Reparació i substitució

2.1.2. Rebaixa del preu i resolució

2.1.3. Compatibilitat amb d'altres remeis

2.2. Terminis

2.3. La responsabilitat del fabricant del producte. Acció de regrés

3. Acció directa del creditor front al deutor del seu deutor:

3.1. Supòsits

3.2. Exercici de l'acció

4. La legitimació legal extraordinària del creditor per l'exercici de posicions jurídiques del seu deutor (la mal anomenada "acció subrogatòria"):

4.1. Concepte i requisits

4.2. Règim jurídic

4.3. Efectes jurídics

5. La rescissió dels actes perjudicials per al creditor ("acció revocatòria o pauliana"):

5.1. Concepte i requisits

5.2. Règim jurídic

5.3. Efectes jurídics

5.4. Diferència entre "no perjudici als creditors" i "frau del dret de crèdit" en el Dret civil català

6. Concurs de creditors:

6.1. Trets principals del seu règim jurídic

6.2. Els privilegis: classificació i ordre de prelación

TEMA 10. LA MODIFICACIÓ DE LA RELACIÓ OBLIGATÒRIA

1. La modificació: concepte i tipus

2. La novació: concepte i requisits. Efectes

3. El canvi de creditor:

3.1. La cessió de crèdits

3.2. La subrogació

4. El canvi en la titularitat del deute. Modalitats i efectes comuns

TEMA 11. L'EXTINCIÓ DE L'OBLIGACIÓ

1. Causes d'extinció de l'obligació. El pagament (remissió)

2. La impossibilitat sobrevinguda: règim jurídic. Efectes

3. La condonació o remissió: concepte, règim jurídic. Efectes

4. La confusió: concepte, règim jurídic. Efectes

5. Altres causes d'extinció de l'obligació:

5.1. Mutu disens

5.2. Denúncia per voluntat unilateral. El desistiment en la legislació protectora dels consumidors

TEMA 12. LA PLURALITAT DE SUBJECTES

1. Pluralitat de subjectes i modalitats de concurrència

2. Obligacions parciàries:

2.1. Concepte

2.2. Règim jurídic dels crèdits i dels deutes

3. Les obligacions mancomunades:

3.1. Concepte

3.2. El crèdit i el deute mancomunat

4. Les obligacions solidàries:

4.1. Concepte.

4.2. Règim jurídic del crèdit i del deute solidari

TEMA 13. LA RESPONSABILITAT EXTRA CONTRACTUAL

1. Responsabilitat civil extracontractual i contractual. La unificació europea de la responsabilitat civil

2. Il·lícit civil i il·lícit penal. Dualitat de normatives

3. Requisits de naixement de la responsabilitat civil

3.1. Comportament danyós. Antijuridicitat i imputabilitat

3.2. El dany. Concepte. Classificació. Evolució jurisprudencial del dany moral

3.2.1. Danys derivats de relacions familiars

3.2.2. Danys ecològics

3.3. El nexa causal

3.3.1. Interferències en el nexa causal

3.3.2. Producció del dany per diverses persones

3.3.3. Producció del dany per un membre indeterminat d'un grup

3.4. Criteri d'imputació: responsabilitat objectiva i responsabilitat per culpa

3.4.1. Evolució jurisprudencial de la culpa

3.4.2. Responsabilitat objectiva i legislació espanyola

4. Reparació del dany

4.1. Vies de reparació del dany: convenis transaccionals i reclamació judicial

4.2. Formes de reparació del dany: rescabament en forma específica i rescabament pecuniari

4.3. Valoració del dany i baremació

4.4. La concurrència d'indemnitzacions per un mateix dany

4.5. Les indemnitzacions per raó de solidaritat

4.5.1. Indemnitzacions a les víctimes de terrorisme

4.5.2. Indemnitzacions a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual

4.5.3. Indemnitzacions a les víctimes d'infeccions sanitàries

5. Prescripció de l'acció

Metodologia

El procés d'aprenentatge té com a base el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1 *Classes magistrals*: on l'estudiant assoleix les bases conceptuais de la matèria i seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

1.2. *Classes pràctiques*: on els estudiants analitzen i resolen juntament amb el professor casos pràctics prèviament elaborats. En supòsits concrets, els casos s'elaboraran a classe. La base del treball pràctic és la comprensió i aplicació crítica de la normativa i jurisprudència relacionades amb el contingut essencial explicat a les classes teòriques.

2. Activitats supervisades:

Es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan en l'aula, amb la supervisió i suport del professor. Es tracta de l'elaboració d'algun supòsit pràctic en l'aula, estudi i discussió oral de textos jurídics, bé de la realització d'esquemes d'alguns epígrafs de l'assignatura, de l'elaboració d'un glossari de conceptes. El contingut concret d'aquestes activitats el determinarà el professor de cada grup.

3. Activitats autònomes:

3.1. *Elaboració de documents*: es tracta de documents de les activitats pràctiques que seran lliurades i analitzades a l'aula (vegeu 1.2). Es pot tractar de casos pràctics proposats amb l'antelació suficient pel professor extrets de sentències dels tribunals. També es proposa com activitat autònoma un examen parcial, la forma concreta del qual la determinarà cada professor en el seu grup.

3.2. *Cerca de bibliografia i jurisprudència instrumental per a la resolució dels casos pràctics i la preparació de l'examen*. En algun o alguns casos els estudiants hauran de fer la cerca de la documentació de forma autònoma.

3.3. *Lectura comprensiva de textos jurídics*: Els textos jurídics poden ser sentències, normes articles de revista o monografies, a més del manual o dels manuals recomanats. El tipus de text jurídic concret es determinarà per cada professor segons el seu grup.

Part del material jurídic a disposició de l'estudiant es lliurarà mitjançant el campus virtual.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
classes magistrals	27	1,08	2, 4, 9, 13, 16, 19, 22, 24
classes pràctiques	10,5	0,42	6, 7, 10, 11, 12, 21, 22
Tipus: Supervisades			
elaboració d'un supòsit pràctic a l'aula	7,5	0,3	7, 9, 21
Tipus: Autònomes			
cerca de bibliografia i jurisprudència	10	0,4	9, 17
estudi	43	1,72	1, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 24
examen parcial	2	0,08	1, 4, 9, 10, 11, 13, 17, 20, 21, 22
lectura textos jurídics	30	1,2	9, 21
redacció de treballs	20	0,8	3, 6, 7, 11, 12, 16, 21, 22

Avaluació

SISTEMA D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ ORDINARI:

1.1. Avaluació continuada:

El professor de cada grup proposarà a l'inici del curs les activitats que consideri pertinents a efectes de l'avaluació continuada. A tall d'exemple es pot tractar de:

- fer proves de coneixements teòrics (escrites/orals) al llarg del curs
- aplicació pràctica de conceptes teòrics (casos pràctics, glossaris, esquemes, etc...)
- comentaris de sentències, redacció de documents

1.2. Examen final:

Tots els alumnes hagin superat o no l'avaluació continuada PODEN ACCEDIR a l'examen final. El tipus concret d'examen (oral, escrit, desenvolupament de preguntes, multiple choice, etc...) serà determinat per l'equip docent. Els estudiants s'examinen del programa de l'assignatura.

1.3. Qualificació de l'assignatura amb el sistema d'avaluació

La puntuació obtinguda en l'avaluació continuada tindrà un valor del 30% de la qualificació de l'assignatura. La puntuació de l'examen tindrà un valor del 70% de la qualificació de l'assignatura.

nota de l'avaluació continuada: l'obtinguda o bé 0 si no s'ha fet.

nota de l'examen final: l'obtinguda a l'examen

L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'un mínim de 5 sobre 10, d'acord amb els percentatges establerts.

SISTEMA D'AVALUACIÓ I DE RE-AVALUACIÓ: per accedir a la re-avaluació s'ha d'obtenir una nota mínima de 4 sobre 10 entre la nota de l'avaluació continuada i l'examen final. Els alumnes s'examinen del programa de l'assignatura.

L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'un mínim de 5 sobre 10, d'acord amb els percentatges establerts

3. CONVOCATÒRIES

L'establert a la normativa.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
examen final ordinari	70 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25
examen parcial+exposició oral+aplicació pràctica de coneixements teòrics	30 %	0	0	4, 6, 9, 10, 11, 13, 16, 17, 21, 22
re-avaluació	70 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25

Bibliografia

Bibliografia general:

Manuals:

1. *Elementos de derecho civil, Derecho de obligaciones*, J. L. Lacruz Berdejo et alii, Dykinson, 5ª Ed, 2013.
2. *Fundamentos de derecho civil patrimonial*, Luis Díez-Picazo, T.II, 6ª edic., Thomson, Aranzadi, Pamplona, 2008.
3. *Dret d'obligacions*, Fernando Badosa Coll, Barcanova, Universitat de Barcelona, 1990.
- 4.- *Curso de Derecho Civil II*. Martínez de Aguirre, Carlos, de Pablo Contreras, Pedro, Pérez Álvarez, Miguel Ángel, Parra Lucán, María Ángeles, Colex, Madrid, 2014

Comentaris:

1. *Comentario al Código civil*, Andrés Domínguez Luelmo (dir.), Lex Nova, Valladolid, 2010.
2. *Comentario al Código Civil y Compilaciones Forales*, Manuel Albaladejo García /Silvia Díaz Alabart (dris.), EDERSA, Madrid, 1979-2000.
3. *Comentari al Llibre I del Codi Civil de Catalunya*, Antoni Vaquer /Albert Lamarca (eds), Atelier, Barcelona, 2012.

Bibliografia específica activitats avaluables:

- La bibliografia per les classes pràctiques la donarà el professor de cada grup en funció dels casos pràctics que es resolen.
- Els textos jurídics per l'elaboració de documents i per presentació/discussió oral seran indicats pel professor de cada grup.

Normativa:

- Código civil
- Codi civil de Catalunya i legislació complementària

Enllaços web:

www.mjusticia.es. Ministeri de Justícia.

www20.gencat.cat/portal/site/justicia. Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

www.indret.com. Revista per l'anàlisi del dret.

www.westlaw.es. Base de dades de legislació i jurisprudència.

www.civil.udg.es/norma civil. Base de dades de la unitat de dret civil de la Universitat de Girona.